

УДК 811.161.2.373.4
ББК 81.411.1 – 314

Б 48

Рекомендовано до друку вченою радою фізико-математичного факультету Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № 3 від 23 вересня 2013 р.)

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри інформатики та ІКТ, протокол №3 від 1 жовтня 2013 р.

Рецензенти:

Пащенко Д. І. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки, педагогіки вищої школи та управління Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Ткачук Л. В. – проректор з наукової роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, кандидат педагогічних наук, доцент

Укладач: Стеценко Н. М.

Б 48 Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти : навчально-методичний посібник / укл. Н. М. Стеценко. – Умань: ФОП Жовтий О.О., 2013. – 257 с.

У навчально-методичному посібнику розкрито основні засади дисципліни «Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти», подані плани практичних занять, питання для контролю і самоконтролю, термінологічний словник та список використаної літератури.

Посібник розрахований на викладачів, студентів, методистів, учителів та інших фахівців в області педагогічних вимірювань.

УДК 811.161.2.373.4
ББК 81.411.1 – 314

© Стеценко Н. М., 2013

Зміст

ВСТУП	4
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ЗАГАЛЬНІ НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНИХ ВИМІРЮВАНЬ І ТЕСТУВАННЯ	6
<hr/>	
Тема 1.1. Поняття та категорії педагогічної діагностики, основні засади педагогічних вимірювань	6
Тема 1.2. Теоретичні засади педагогічних вимірювань (класичний підхід і підхід IRT). Поняття валідності і надійності тестів	25
Тема 1.3. Типи педагогічних тестів	71
Тема 1.4. Форми тестових завдань	103
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ ПЕДАГОГІЧНОГО ТЕСТУ	115
Тема 2.1. Класифікація навчальних цілей	115
Тема 2.2. Технологія розробки тестових завдань різних форм	127
Тема 2.3. Технологія розробки тестів, етапи процесу розробки тестів	152
Тема 2.4. Комп'ютерні технології в тестуванні	192
Тема 2.5. Зовнішнє тестування та моніторинг якості освіти	207
ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	229
Практичне заняття №1	
Основи педагогічної діагностики. Стандарти якості освіти	229
Практичне заняття №2	
Характеристики педагогічних тестів	230
Практичне заняття №3	
Технологія розробки тестових завдань різних форм	231
Практичне заняття №4	
Технологічний цикл розробки валідного педагогічного тесту	232
Практичне заняття №5	
Комп'ютерні технології в тестуванні	234
ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК	236
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	254

ВСТУП

Процеси докорінної зміни соціально-виробничих відносин, що відбуваються у нашому суспільстві, не обминають жодної галузі, охоплюючи освіту і школу, від якої тепер вимагають не показної, а справжньої успішності, високої якості навчання і виховання учнів.

Становлення системи незалежного оцінювання і моніторингу якості освіти в Україні складний і багатоступеневий процес. Впровадження цієї системи доводить, що вона може ефективно працювати в нашій країні як інструмент відкритості і прозорості у діяльності навчальних закладів, забезпечення рівного доступу випускників шкіл до вищої освіти.

Сьогодні, як ніколи, ефективність педагогічної праці залежить від рівня теоретичної підготовки, інших сучасних компонентів педагогічного професіоналізму. Педагогові доводиться самостійно розв'язувати такі завдання, які раніше не входили до його компетенції, а надсилалися школам у вигляді готових планів та рекомендацій. Діагностування, прогнозування, проектування, розроблення авторських програм, оптимізація всіх аспектів навчально-виховного процесу стають нормою педагогічної діяльності.

Одна з цілей створення і впровадження системи педагогічних вимірювань навчальних досягнень – реалізувати умови для об'єктивної, неупередженої й коректної оцінки знань учнів. Не менш важливим є і те, що система тестового контролю, характер і формулювання тестових завдань визначають нові стандарти навчальних предметів, новий зміст освіти.

Метою навчального курсу «Основи педагогічних вимірювань» є формування компетентностей майбутніх педагогічних працівників з питань педагогічного оцінювання, ознайомлення з методиками створення та використання тестового інструментарію для оцінки якості освіти, з сучасними програмами та результатами національних і міжнародних порівняльних досліджень якості освіти.

Завдання курсу:

1. Познайомити студентів з основними поняттями та категоріями педагогічної діагностики, тестування та моніторингу якості освіти.

2. Сформувати вміння розробляти та аналізувати педагогічні тести різних видів з свого навчального предмету та використовувати їх в навчальному процесі.

3. Сформувати вміння проводити контроль, оцінку і моніторинг якості освіти з використанням тестових технологій.

В результаті вивчення курсу студент **повинен**

знати:

- науково-понятійний апарат педагогічного оцінювання, тестування та оцінювання;

- форми тестових завдань;

- основні етапи розробки тестових завдань;

- особливості комп'ютерного тестування;

- нормативні документи, які регламентують проведення ЗНО випускників загальноосвітніх навчальних закладів, та структуру і зміст завдань ЗНО з свого предмету;

- процедуру проведення тестування;

- сучасні програми та результати національних і міжнародних порівняльних досліджень якості освіти.

уміти:

- характеризувати тестові завдання і використовувати на практиці тестові завдання різних форм;

- розробляти тестові завдання з свого предмету (визначати мету розробки і застосування тесту; описувати зміст матеріалу, який діагностується; розробляти специфікацію тесту; вибирати форми тестових завдань і розробляти їх зміст; проводити експертизу форми та змісту тестових завдань та доопрацьовувати їх за результатами експертизи; визначати процедури проведення тестування; проводити тестування та аналізувати його результати);

- аналізувати тестові завдання ЗНО випускників загальноосвітніх навчальних закладів з свого предмету та пропонувати рекомендації щодо підготовки учнів до виконання цих завдань.